

A NEMZETI TÁMOGATÁS

Matos István – Tarcsai János¹

(A folyóirat 2004. évi pályázatán díjazott tanulmány rövidített változata).

Szerkesztőség

I. A nemzeti támogatás alapjai

Az MC 319/1 végleges dokumentum szerint nemzeti támogatásról akkor beszélünk, mikor *„Egy ország teljes felelősséget vállal az erői logisztikai támogatásának megszervezéséért és biztosításáért. Ezt a támogatást az adott helyzettől függően egyedül nemzeti alapon és/vagy más nemzetekkel, NATO illetve más szervezetekkel megkötött két- vagy többoldalú megállapodások útján lehet biztosítani.”*

A NATO logisztikai támogatási koncepciója értelmében a szövetséges erők logisztikai támogatása nemzeti felelősség. A nemzeti felelősségből eredően minden nemzetnek kötelessége gondoskodni arról, hogy a saját együttműködésre felajánlott erők alkalmazása esetén, azok logisztikai támogatásának feltételei biztosítottak legyenek. *A feltételek biztosításának módját a szövetség tagjainak jogában áll* lehetőségeik és elhatározásuk szerint *önállóan eldönteni és megválasztani.*

Ugyanakkor a tagállamok által közösen kialakított egységes logisztikai támogatási koncepció igényli, hogy a harckiszolgáló támogatás egyezzen meg a NATO logisztikai elvekkel, rendszerekkel és struktúrákkal. Ezt az igényt az eddigi törzsvezetési gyakorlatok tapasztalatai alapján erőteljesen érvényre is juttatják. Mindezek mellett tiszteletbe tartva a nemzeti sajátosságokat és nemzeti érdekeket.

Az Országgyűlés a 1998. 07. 23-i ülésnapján a NATO-ba felajánlott reagáló erők nemzeti támogatása érdekében a következőket fogadta el és küldte meg Brüsszelbe:

„A reagáló erők logisztikai biztosítását a (NATO szabvány szerinti) készletekkel és anyagokkal, valamint a Nemzeti Támogató Elemmel (NTE) tervezzük megvalósítani.”

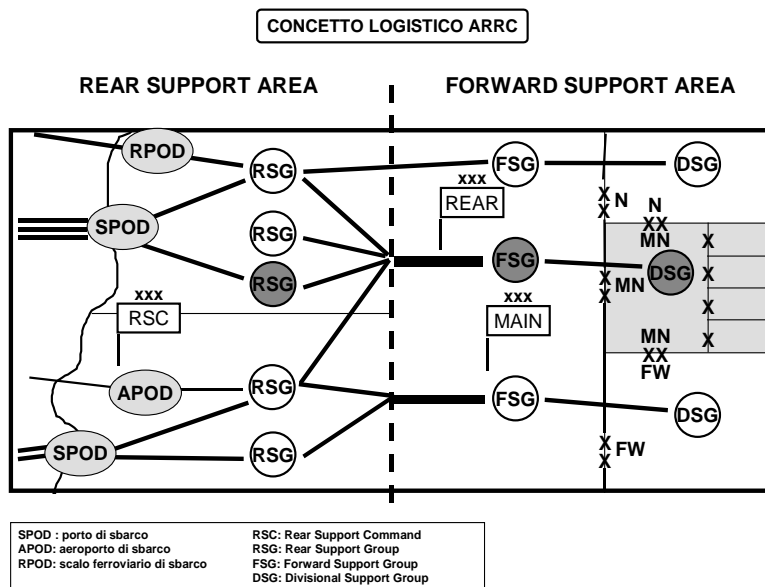
¹ Matos István mk. alezredes, MH 64. Logisztikai ezred, parancsok helyettes. Tarcsai János alezredes, MH 64. Logisztikai ezred, törzsfőnök.

A Nemzeti Támogató Elem rendeltetése a Nemzeti Logisztikai Támogatás fogalmából származtatva az *alábbi tartalommal határozható meg*:

- A nemzeti felelősség elvéből következően a Nemzeti Támogató Elem rendeltetése, hogy teljesítse a mögöttes tagozat feladatait a NATO-nak felajánlott erők részére a logisztikai biztosítás rendjében.
- A Nemzeti Támogató Elem (NTE) feladatát alapvetően a küldő nemzet felelőssége mellett a nemzeti erőforrások igénybevételevel, rendszerint hazai forrásokra alapozva látja el és a végrehajtás során, megmarad saját nemzeti alárendeltségben. Külföldi erőforrásokra csak a vezető logisztikai nemzet leosztása alapján támaszkodhat. Intézkedésben tájékoztatják, hogy a NTE -k mikor és melyik raktárbázist, polgári-, táborig-, katonai kórházat, javítóbázist esetleg kirakó pontokat használhatják.

Felépítése

A NTE egy ideiglenes szervezet, amelynek összetétele függ a feladat jellegétől. Ezen kívül az alkalmazási terület helyétől és ennek a honi bázistól való távolságától, a biztosítandó erők nagyságától és feladatától, a rendelkezésre álló helyi erőforrásoktól.

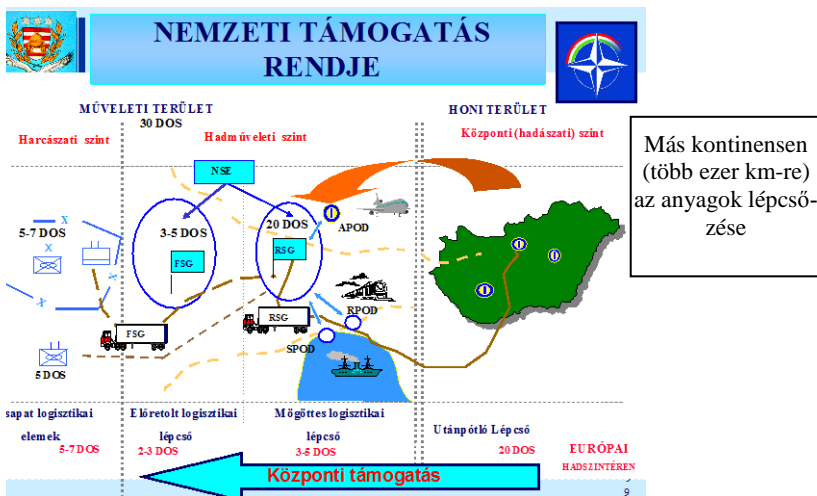

A Nemzeti Támogató Elem tevékenysége három, egymástól jól elkülöníthető területen valósul meg, úgy mint:

- hazai területen végrehajtandó feladatok,
- után- és hátraszállítási feladatok,
- az alkalmazott kötelék érdekében külföldön végrehajtandó feladatok.

Hazai területen végrehajtandó feladatok:

- A NATO követelmények alapján elrendelt harc, fenntartási és ellátási anyagi készletek rá eső részének megalakítása;
- Az eszköz- és anyagkészletek tárolása, karbantartása, nyilvántartása és szállításhoz való előkészítése;
- A külföldi kontingenstől, NTE bázisáról beérkező igénylések vétele, feldolgozása az igényelt anyagok és eszközök beszerzése;
- A külföldről hátraszállított anyagok és eszközök osztályozása, levagy javításba adása;
- Az NTE (NSE) állományának kiképzése, felkészítése;
- Kapcsolattartás (összeköttetés fenntartása) a külföldre kitelepült bázis állományával és az után- és hátraszállító kötelékekkel.

Megjegyzés:

NSE	National Support Group	Nemzeti Támogató Elem (NTE)
RSG	Rear Support Group	Mögöttes Támogató Csoport
FSG	Forward Support Group	Előretolt Támogató Csoport

Után- és hátraszállítási feladatok:

- a veszteség pótlásából adódó feladatok végzése;
- a betegek, sérültek hátraszállítása, szükség esetén hazai kezelésre elszállítása;
- a szállításra előkészített anyagoknak és eszközöknek az alkalmazás helyszínére történő szállítása, a rendelkezésre álló idő függvényében, a leggazdaságosabb szállítási mód (közúton, vasúton, vízen, levegőben) igénybevételével és okmány szerinti átadása;
- az alkalmazott köteléknél feleslegessé vált, illetve az NTE helyreállítási képességét meghaladó eszközök, anyagok okmányon történő átvétele és hátraszállítása honi területre.

Az alkalmazott kötelék érdekében külföldön végrehajtandó feladatok:

- A területileg illetékes, vagy másik ország Befogadó Nemzeti Támogatásának igénybevétele a vezető logisztikai parancsnokság elosztása alapján;
- Helyi beszerzések a nemzetközileg megkötött szerződések alapján;
- A biztosítandó kötelék ellátásához szükséges puffer készlet tárolása;
- A kiszállított (beszerzett) anyagok, eszközök átvétele, vámoltatása, nyilvántartása, tárolása, kiadása az alkalmazott kötelék logisztikai szervének;
- A biztosítandó erők igényléseinek vétele, feldolgozása és továbbítása;
- A harcoló kötelék technikai eszközeinél a javítókapacitással át nem fogott sérült, üzemképtelenné vált eszközök helyreállítása;

- A feleslegessé vált, illetve az NTE helyreállítási képességét meghaladó eszközök és anyagok hátraszállításhoz való előkészítése;
- A biztosítandó erőknél keletkezett sérültek és betegek (ellátásban, osztályozásában való részvétel tábori kórház kirendelése esetén) és a helyszínen nem gyógyítható betegek, sérültek hátraszállításának (honi területre történő szállításának) megszervezése;
- Szükség esetén a tábori szolgáltatások: mosatás, vegytisztítás, katonai kereskedelem, tábori posta biztosítása, megszervezése;
- A beszerzett anyagok, eszközök finanszírozása és esetlegesen az állomány valutaellátása;
- A személyügyi és adminisztratív feladatok végzése elsősorban a személyi veszteségpótlással kapcsolatban;
- Az elhunytakkal kapcsolatos ügyintézés, honi területre való hazaszállításának megszervezése;
- Együttműködés megvalósítása és a NATO multinacionális kötelékek adminisztratív vezető és logisztikai támogató szervezeteivel;
- Kapcsolat (összeköttetés) fenntartása az alkalmazott kötelékekkel, az illetékes NATO parancsoksággal, a nemzeti előjáró parancsoksággal és a vezető logisztikai kötelék által megadott esetleges befogadó nemzet hatóságaival, szerveivel, vagy kapcsolódó pontjaival.

NTE ellátásának elvei és a megvalósítás módja

A NTE a műveleti területen tevékenykedő szervezet ellátásához, a jelenlegi anyag lépcsőzését, NATO szabvány szerinti készletképzési elveket figyelembe véve összesen 30 napos készlettel rendelkezik. Az anyagi készletek megosztását, lépcsőzését a logisztikai vezető nemzet ajánlásának figyelembevételével kell kialakítani. ***A készletek nagyságát az alábbi tényezők befolyásolhatják:***

- Az anyagok felhasználásának intenzitása,
- Az utánpótlások ciklikussága (a honi terület és NTE távolsága, NTE és a harcoló kötelék távolsága);
- A tároló és szállító kapacitás;

ANYAGOK LÉPCSŐZÉSE

ARRC		MLF
Zászlóalj raktár	5 DOS	5 DOS
Dandár raktár	2 DOS	
FSG	3-5 DOS	
	} NTE	
RSG	15-20 DOS	25 DOS
Összesen	30 DOS	30 DOS

Megjegyzés: *A készletek nagyságát, a befolyásoló tényezők határozzák meg.*

A műveleti területen tevékenykedő javító erők feladata az alkalmazott haditechnikai eszközök kijavítására, beszállítására, karbantartására és alkatrészcsere javítására korlátozódik.

Az üzemben tartás feladatait – az igénybevétel előtti és utáni karbantartásokat, technikai ellenőrzéseket – a kezelő állomány végzi.

A sérült, nagyobb javítást igénylő eszközöket, a biztosított erők javító állománya előkészíti hátraszállításra. A NTE vontató és szállító erői bevontatják a NTE műveleti területen működő javító részlegéhez vagy az esetleg a vezető logisztika által kijelölt javító üzembe vagy a javítási feladatokra alkalmas csarnokba, ahol az NTE javító erői rendezkednek be. Az alapvető javítási feladatok és javító anyag biztosítása nemzeti felelőség. Azonban ha lehetséges és megoldható, a szállító járművek javítását az adott országba települt polgári, (adott típusú) szerviz műhelyében célszerű megoldani. Amennyiben a vezető logisztika nemzeti hatáskörbe utalja, akkor előre kétoldalú szerződésekbe célszerű rögzíteni (a befogadó nemzeti támogatást biztosító szervezettel). Természetesen ez csak lehetőség függvénye. A nagy gépjármű gyártó cégek a világ sok pontján rendelkeznek a saját típusukhoz, szakszervizekkel. A közép és nagyjavítást igénylő eszközök pótlása az esetek nagy részében, hazai területről, cserével történik.

Az NTE-t olyan rendszerbe kell felépíteni, hogy a hadműveleti területre való kitelepítése után megosztható legyen. A mögöttes támogató csoportosítás (RSG) távolsága a előretolt logisztikai bázistól, csoporttól (FSG) 150-200 km (Európai viszonylatban), azonban ez a Közel-kelet

vagy más kontinensen való hadműveletek esetén akár 700-900 km is lehet. Így az FSG jelentősége rendkívül megnőhet és parancsnokának sokszor kell önálló döntéseket hozni. Mivel a szorosan vett előljáró parancsnoka adott esetben olyan távolságra lehet, hogy nem célszerű onnan koordinálni az FSG tevékenységét. Ezért lényeges a megosztásra illetve a NTE kialakítására nagy gondot fordítani.

Az, hogy a NTE centralizáltan vagy megosztva (mögöttes és előretolt logisztikai bázisként) kerül alkalmazásra azt az adott előljáró nemzetközi parancsnokság logisztikai koncepciója határozza meg. Mivel az úgynevezett harcoló kötelék nagysága nem egyforma, így élesen választódik el egymástól az ARRC és az MLF logisztikai koncepciója és ezzel párhuzamosan az NTE –k alkalmazása. Természetesen a nemzeti támogató kötelékek nagysága sem egyforma, így ha a feladatuk azonos is a vezetőjük és szerepük koordinálása más és más módszert igényel.

II. A Nemzeti Támogatás tapasztalatai a NATO törzsvezetési gyakorlatok alapján

A logisztikai ezred az elmúlt néhány évben több gyakorlaton és számítógéppel támogatott törzsvezetési gyakorlaton vett részt. Ezekben a gyakorlatokon főleg az ARRC által levezetett számítógépes rendszerekkel támogatott törzsvezetési gyakorlatok, nagyon sok olyan tapasztalatot hoztak, amelyeket a következő alkalommal már hasznosítani tudtunk. Voltak olyan gyakorlatok, amelyek összességében biztos nagyon jól sikerültek, de ezt az itthoni részletes megvitatás során magunk között másként értékeltünk. Azt hiszem, hogy ez így természetes, mert csak akkor ér valamit egy értékelés, ha legalább a gyengén sikerült dolgokat, a kudarcokat legalább magunknak bemejünk vallani és az ott keletkező buktatókat legközelebb, legyen lehetőségünk elkerülni. Tekintsük át, hogy ez a szép elmélet, amelyet az első részben felelevenítettünk a gyakorlatban, vagy legalábbis a törzsvezetési gyakorlatokon hogyan valósult meg.

IRON DRAGON – 1999

A 150-170 főt, 30-40 technikát megmozgató számítógépes rendszerrel támogatott törzsvezetési gyakorlat, indulás előtti „*utolsó pillanataiban*” derült ki, hogy nincs Nemzeti Támogató Elem. (Az ARRC logisztikai koncepciójában világosan és egyértelműen le van írva a logisztikai ellátás rendszere és működése.) Így sürgősen szükség volt a NTE -re. Logikus választás, a logisztikai ezredre esett, így lehetőséget kapott az

egység 4 fővel a NTE képviselőjére. Az igazság az, hogy a nemzeti támogatás alapjait, még csak elméletileg ismerte az egység és az ARRC kézikönyvéről, (amelyben a logisztikai támogatás rendszere rögzítve van) még hírből sem hallott, ezért a négy fő felkészítése sok nehézségbe ütközött. A gyakorlat magyar egyeztetői sem igen ismerhették az előbb említett kézikönyvet, mivel a FSG tevékenységét a dandár logisztikai zászlóalj és a teljes NTE tevékenységével egybe mosták. Ezzel a lépéssel kihagytak a logikusan felépített rendszerből egy-két fogaskereket. Ennek hiánya logisztikai szempontból csak később jelentkezett.

A törzsvezetési gyakorlat a végrehajtása során elsősorban a gépesített erők manővereztetése vonatkozásában sok eredményt és elismertséget hozott, azonban logisztikai szempontból a hazatért szakemberekkel folytatott kiértékelés során, nagyon sok olyan „bakit”, logisztikai bukfencet találtunk, amelyet a későbbiek során igyekeztünk elkerülni.

Értékeljük a kialakult helyzetet és a pozitívumok mellett saját hibás döntéseinket is „nagyító” alá vettük. Megállapítottuk, hogy adott esetben a véleményünknek és a támogatási elveknek akkor is érvényt kell szerezni, ha az nem esik egybe az adott harcoló alakulattal irányító, összefogó parancsnok elképzelésével. Tekintve, hogy a nemzeti támogatást még Ők is csak akkor kezdték el tanulni.

Egyik alapvető probléma, a NTE feladatának értelmezése. Mint támogató erőt depótól-depóig való szállításra (kirakópontról a dandár logisztikai zászlóalj körletéig) kellett volna alkalmazni. *Ezzel szemben, hasonlóan a harcoló erők logisztikai aleggységeihez részben azt kiváltva, egészen a lövészárkokig való szállításra alkalmazták.* Így a veszteség erősen behatárolta a további tevékenységet. Nem említem azt a tényt, hogy adott esetben a nagy teherbírású eszközök nagy része nem mindig terepjáró, hanem elsősorban közúti szállításra készült.

A gyakorlatra jellemző, hogy a hazai tevékenységet biztosító ezred operatív csoporttól, végül már komplett zászlóaljakat igényeltek pótlásként. *Ezzel párhuzamosan a Szárazföldi Parancsnokság nem működtetett hazai területen Speciális Operatív Csoportot* (hadművelet, logisztika, személyügy, stb.), így a felmerült pótlási igényeknek nem volt kontrolloja.

A helyszínen tevékenykedő támogató részleg, még nem ismerte annyira a feladatát, illetve a valós lehetőségeket, hogy ezeket az igényeket kezelni tudják. Így fordulhatott elő az a képtelenség, hogy a hadművelet 3. napján már egy harcokcsi századdal megerősített gépesített lövés

zászlóaljat igényeltek pótlás képen. Úgy érzem ennek a pótlás biztosításának a valóság alapja erősen, megkérdőjelezhető lenne.

Nem tartom valószínűnek, hogy a NTE utánpótlást szállító üzemanyag oszlopa fedezett és kísérő erő nélkül, közvetlen tűzhatásnak kitéve tankolják a harcolók eszközeit.

A hibáinkból tanultunk. Feldolgoztuk az **IRON DRAGON** gyakorlat tapasztalatait. Az 1. US páncélos hadosztály logisztikai tisztjei segítőkészek mutatkoztak és biztosítottak részünkre olyan szakirodalmat (ARRC logisztikai kézikönyv és adattár), amely alapján a továbbiakban ezeket a buktatókat képesek voltunk (és leszünk) elkerülni.

Megszereztük az első számítógéppel támogatott törzsvezetési gyakorlat tapasztalatait. Az a segítség, amelyet kaptunk a későbbiek folyamán jól kamatozható tudássá vált.

ARRCADE FUSION – 2000

Az AF-2000 gyakorlatra már az egység felkészülve és némi tapasztalattal felvértezve készült. Egy zavaró tényező volt, hogy mint számítógéppel támogatott törzsvezetési gyakorlatra előre meg kellett adni a NTE megoszlását és technikai és személyi állományát. Kérdésünkre, hogy ehhez hogyan jutunk hozzá, minden szinten a felelet az volt, hogy ez jelenleg kidolgozás alatt áll. Így alkottunk egy „*elméleti (gyakorló) állomány táblát*” és ezzel voltunk kénytelenek dolgozni. Megpróbáltunk a valóság talaján maradni. *A Nemzeti Támogató Elemet, a logisztikai ezred állomány táblájában rendszeresített, Előretolt Bázis század képezte „némi feljavítással”*. Természetesen csak annyival, amivel adott esetben a logisztikai egység képes lett volna megerősíteni. Ezzel a tudással felvértezve vágtunk neki az első nagyon magas szinten megszervezett és végrehajtott **ARRC** számítógépes törzsvezetési gyakorlatnak. A számítógép kezelői felkészítéssel párhuzamosan megkezdődtek az elméleti felkészítések.

Az ARRC logisztikai főnöke egy egycsillagos brit tábormeghatározta, hogy minden NTE parancsnok tanulmányozza az ARRC logisztikai kézikönyv első 10 oldalát és röviden jelentse a saját nemzeti képességeket. A jelentésünket követő nagy fejcsoválásra - amelyet a képességek hiánya váltott ki - az itthoni eligazításnak megfelelően jelentettük, hogy a nemzeti támogatás jelenleg éppen kidolgozás alatt van, így csak jelenleg ezekkel a valós képességekkel rendelkezik az egységünk. *De biztosan*

amennyiben valós bevetésre kerülne sor a Magyar Honvédség, előteremtené a szükséges szállítási és egyéb kapacitást.

A németországi felkészülés időszakában felvettük a kapcsolatot a US NSE képviselőivel mivel a dandár feladatát az 1. US páncélos hadosztály kötelékében oldotta meg. A US és HU NSE közös munkahelyet kapott így lehetőségünk nyílt közvetlenül tanulmányozni az amerikai munkamódszert. A US NSE törzs 8 fővel képviselte a saját egységét, míg a HU NSE a szokásos 4 fővel próbálta megoldani 24 órás folyamatos munkában a feladatát. Az itt tapasztalt módszer, (hogy a törzsvezetési gyakorlaton a felkészítés és a felkészülés a lényeg nem pedig a görcsös megfelelni akarás) jó tapasztalatokat adott a gyakorlaton résztvevő állományoknak.

Mivel a beállított helyzet alapján a feladatot közösen kellett megoldani így az első nap mindjárt kértük a US NSE segítségét a szállítási kapacitás hiány pótlására. A hadosztály logisztikával történt egyeztetés után és mivel egy törzsvezetési gyakorlaton ez problémát nem okozhat rögtön át alá rendelésre került a HU NSE részére egy üzemanyag „*tanker*” szállító szakasz amellyel a hiányzó szállítókapacitásunkat, már le tudtuk fedni.

Meglepő volt részünkre, hogy minden reggel egy „*briefinggel*” kezdtek, amelyen az éjszaka eseményeit és az aznapi feladatot vázolták. Az eligazítást videó vetítés színesítette, amely háborús élményt adott. Ezeket az ARRC CIMIC és propaganda állománya készítette naponta az éppen pihenő állomány bevonásával.

A számítógép „*supervisorai*” megadták a még hiányzó adatokat, gondolok itt a hazai bázisról történő anyag rendelés és teljesítés időintervallumára. Ez mindjárt leszabályozta a harcoló erők szárnyaló fantáziáját. Másik nehézséget a harcolók részére az okozta, hogy a német számítógépes szakemberek egy-egy adott alegység elvesztése után csak akkor voltak hajlandók azt visszapótolni, ha az NSE képviselője ezt részére megerősítette (vagyis, hogy az igénylés a számított várakozási idő leteltével a hazai bázisról megérkezett). ***Ez a tény és a logisztika ilyen irányú fontossága a harcoló alegység parancsnokok egy részét már roppantul zavarta.*** Itt jelentkezett először, hogy nemcsak a harcoló alegységek mozgása és tevékenysége, hanem az őket biztosító logisztika, sőt nemzeti támogatás is fontos lehet. Feltétlen tanulságként kell megemlíteni, az előtervezés minden részletre kiterjedő fontosságát.

ARRCADE FUSION – 2001

A 2001. évi AF-2001 évi gyakorlatok az ezred szempontjából nagy és új dolgot nem hozott. Az előző évi gyakorlat után az ezred jelentette a szakmai vonalnak, hogy a NTE komoly szerepet játszik a törzsvezetési gyakorlatokon. Így a Szárazföldi Parancsnokság Logisztikai Főnökségén is ismételt átgondolásra került ez a témakör. A NTE helye és szerepe felértékelődött. A 2001. évi, az előző évihez hasonló törzsvezetési gyakorlaton így már 6 fő képviselte a megosztott NTE –t. A felkészülés időszakában közösen kidolgozásra került (az előző évi tapasztalatokat figyelembe véve) egy elfogadható NTE állomány tábla.

Ezen a gyakorlaton használták először az ARRC –nál is, a britek által kifejlesztett ABACUS rendszert. Ez már nem volt annyira zárt rendszer, mint a 2000 -ben használt német típus. Itt már alkalom adódott mindenkinek, hogy a fantáziáját megmozgatva egyre nagyobb és nagyobb erőket kreáljon. Így a magyar harcolófelet képviselő dandárt egy nap alatt többször képesek voltak teljesen megsemmisíteni és feltölteni. Ez már a harcolókat is irritálta, így a gyakorlat vége felé ismételten szabályozásra került a rendszer használata. Megszigorították a különböző számítógépes trükkök használatát.

Logisztikai szempontból a AF-2000 évitől a feladat nem tért el. A földrajzi helyzet és az ellátás rendszere is nagyon hasonló volt. Mivel ismételten a US NSE –vel együttműködve kellett a feladatott megoldani így számottevő új elvi megoldások nem születtek. Az állománytábla már számvetési alapokon készült így minden kapacitás elvileg 100 % -an biztosítva volt.

Ez a törzsvezetési gyakorlat az egység felkészülése szempontjából kiemelkedő eredményt sem tudott hozni, mivel a 6 fő megoszlásánál 4 fő az előjáró törzsből az ezredtől pedig 2 fő volt biztosítva. A gyakorlat végén az előjáró törzstől kirendelt NTE parancsnok tényszerűen megállapította és jelentésében ezt korrektül ki is hangsúlyozta, hogy felkészülési szempontból ezt a törzsvezetési gyakorlatot (mint NTE) mindenképpen a logisztikai ezrednek célszerű teljes mértékben személyi állománnyal biztosítani.

Mivel a feladat végrehajtása, az előző évi gyakorlathoz hasonló megoldásokat kívánt, így erről a gyakorlatról szakmai szempontból kiemelkedően nem lehet megemlékezni. Utólagosan erős a gyanúm, hogy inkább az ABACUS rendszer tesztje, mintsem kiemelkedő szakmai meg-

oldások jellemezheték ezt a gyakorlatot. Ezt a gyanúmat erősíti meg, hogy a rendszer többször összeomlott.

Előnye, hogy a rendszer hibáit kijavítva a későbbiek folyamán már más terepen, más körülményekre és más összefüggésekben használható rendszerként dolgozhattunk vele. Érdekességként talán itt találkoztunk először olyan mennyiségű információval, amely adott esetben megkönnyíthet minden döntés meghozatalt.

A jelentési rendszer most először került végleges kidolgozásra és az eddigiektől eltérően minden információt, a számítógéphálón kaptunk és azon keresztül jelentettünk. Ezt, mint a számítógéppel támogatott törzsvezetési gyakorlatból talán mint részünkre új technikai megoldást emelheti ki. Így itt találkoztunk azzal a ténnyel először, hogy milyen az amikor a papírok helyett elsősorban csak a számítógépre kell hagyatkozni. Ennek következménye, hogy a munkahelyek lényegesen beszűkültek és csak a legszükségesebb felszerelést volt célszerű a munkahelyen tárolni.

Az intézkedések alapvetően FRAGO -k formájában érkeztek, amelyek pontosítottak egy-egy tevékenységet. Nem fordítottak kiemelt figyelmet a POD és a RSG működtetésére. A gyakorlaton elsősorban az FSG -k tevékenysége és az innen mozgatható anyag mennyisége volt a meghatározó.

ARRCADE FUSION – 2003

Az AF-2003 jelentősen különbözött az eddig végrehajtott gyakorlatoktól. A 6 fő gyakorló állomány biztosította a 24 órás váltásban a folyamatos munkavégzést. Ha a folyamat összességében fárasztó is, de fenntartható így az állomány váltásos pihentetésével.

Az AF-03 gyakorlat az eddigiektől eltérően nem európai hadszíntéren került végrehajtásra, melynek következtében az eddig megszokott távolságok négy-hatszorosára nőttek. Így a közel-keleti hadszíntéren a dandár logisztikai zászlóalj és az FSG közötti 20-50 km-es távolságot 150-180 km, míg az RSG és FSG távolságot a megszokott 150-200 km helyett 700-900 km váltotta fel.

Ez eleve már megbonyolította a NTE működését. Nemcsak vasúti kirakóállomásokkal, hanem az eddig nem igen használt tengeri kirakó állomással (SPOD) és légikikötővel is számolni kellett (APOD).

A megnövekedett úthosszak következménye, hogy az utánpótló oszlopoknak egyszerűre nagyobb mennyiséget kellett megemelni, és adott esetben, sűrű feladat esetén több oszlop is közlekedett egy időben. A megnőtt távolságok és anyagmennyiség következménye a szállító-eszközök számának és ezzel együtt az oszlopban lévő gépjárművek és technikai eszközök számának növekedése volt. Az oszlopok így általában 10-15 gépjárműből álltak, beleértve a kísérő és biztosító eszközöket is.

Az ARRC logisztika a távolságok, a közlekedési feltételek és a feladatok figyelembevételével, az anyagok lépcsőzését már alaphelyzetben a szokásostól eltérően képezte. Az eddig megszokott 7-3-20 DOS-t a jelenlegi helyzetben 5-10-15 DOS-os lépcsőzési rend váltotta fel. Ez azt jelenti, hogy az FSG a megszokott 3 napos készletét 10 napos készletre emelte, amely számunkra mindenképpen nagyobb számú szállító-eszköz képzését jelenti az előretolt logisztikai bázison.

A távolságok megnövekedése, és a nagyobb szállítókapacitású oszlopok mindenképpen az oszlop indítások számának csökkenését eredményezi, egyben azonban nagyobb és kiemeltebb feladatot jelent a szállítmányok kísérő és biztosító erőknél, mivel így egy megsemmisült oszlop többnapos utánpótlás-kiesést okozhat.

Ezen a gyakorlaton NSE (FSG) részére biztosított volt a HNS részéről üzemanyag vételezési lehetőség, így ebből és a dandár feladatából adódóan is (mögöttes terület biztosítása) csökkenthető volt az üzemanyagszállító-eszközök száma. Ez azonban nem csökkenthette a 10-15 napos készletek tárolási lehetőségeinek mennyiségét, amely így elasztikus-, vagy más nagy térfogatú tartályokban kerülhetett tárolásra.

Az APOD/SPOD biztosítása érdekünkben, valamint a bejátszott vámügyek mindenképpen erősítik azt az elképzelést, hogy ilyen feladatoknál megfelelő képzettségű vámszakemberrel, jogással és pénzügyi referatúrával kell rendelkezni. Ismételten bebizonyosodott, hogy csak a nagyteljesítményű szállító-eszközök azok, amelyek ebben a feladatban az elvárásoknak megfelelően tudtak teljesíteni.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a NSE (RSG) és a hazai bázis (honi terület) megfelelő kapcsolatára, és a honi területen lévő támogató csoportosításnak a lehető leggyorsabban kell reagálni a felmerülő utánpótlási igényekre.

A fenti körülmények figyelembevételével a perspektivikus állománytáblába a tervezett 600 tonna szilárd szállítási kapacitást mindenképpen célszerű 100-150 tonnával, az üzemanyagszállító-kapacitást a

tervezett 50 m³ helyett célszerű 100-120 m³-re növelni, tekintve, hogy ebből az állományból kell adott esetben a harcoló állomány logisztikai veszteségét is időlegesen pótolni, hogy a feladata folytatható legyen. A sérült vagy megsemmisült technikai eszközök (tehergépkocsik, üzemanyag-szállító-gépkocsik) pótlása, valamint a személyi állomány – akár harcoló akár kiszolgáló – cseréje illetve pótlása sürgős átgondolást igényel.

Természetesen a NTE állományával nem csak szállítási feladatok végrehajtását kapta feladatul. Minden olyan lehetőséget kipróbáltak, amellyel a valóságban esetleg találkozhatott volna. Ilyen feladat volt az intézkedés a hibás vámolási eljárással érkezett élelmezési anyaggal kapcsolatosan. Tanulságként szolgált részünkre az olasz NSE esete. Mivel a vámprobléma felvetésére nem reagáltak, így a következő közleményben már az élelmiszer-készletük egy részének vámeljárással alá vonásáról és lefoglalásáról értesítették. Hasonló feladatként jelentkezett egy helyszíni bűnügyi probléma megoldása. Ebben az esetben is a reagáló és problémamegoldó képességünket vizsgálták. Sikerült megoldani úgy a problémát, hogy sem a magyar katona becsületén, sem a feladatot kitaláló személy tekintélyén nem eset csorba. Sőt elismerték a magyarok találékonyágát.

Összegzés

Összességében ezzel a tanulmánnyal nem egy új vagy egy ismeretlen terület feldolgozása volt a cél hanem bizonyos ismeretek felújítása, egy történeti visszatekintés a nemzeti támogatás első próbálkozásaira és természetesen nem utolsósorban az ilyen tárgyban tartott számítógéppel támogatott törzsvezetési gyakorlatok egyfajta sajtószerű értékelése. A saját utólagos értékeléseinkből levont következtetések arra sarkaltak bennünket, hogy ha lehet ugyanazt a hibát még egyszer ne kövessük el. Nem megbántva más fegyvernemhez, szakcsapathoz tartozó különböző beosztású parancsnokokat, valahol azt tudomásul kell venni, hogy minden területnek vannak olyan speciális ismeretanyagai, amely alkalmazása közös érdek. **A Magyar Honvédséggel szemben támasztott elvárásoknak csak akkor leszünk képesek eleget tenni, ha az összes szakterület a saját vonalán ezért mindent megtesz.** A gondolatmenetet szeretnénk azzal a mondattal zárni, amelynek vonalán az egységünk is dolgozik.

„Békében mindenki nagy stratégia, de a háborúban kénytelen logisztikussá válni !”

(Idézet Norman H. Schwarzkopf tábornoktól, a „Sivatagi Vihar” parancsnokától).

Felhasznált irodalom:

1. **Zóka József mk. alezredes:** Előadás: Konzultációs munkaértekezlet (1998. december 17).
2. **Gizcy György mk. ezredes:** Előadás: Nemzeti Támogató Elem létrehozásának szükségessége, rendeltetése, feladata, működésének rendje. (1999. április 30).
3. **Frigyer László mk. dandártábornok – Zsiborás János ezredes:** Előadás: A logisztikai rendszer jelenlegi működése és jövőbeni struktúrája (2002. április 14).
4. MC 319/1. Előadás: „A NATO Logisztikai Alap- és Irányelvei” (végleges jelzetű kiadvány).
5. **A 25. Klapka György gépesített lövészdandár** hadművelete által készített jelentések.